

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juli 1914 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884, lag om ändrad lydelse av 4 och 16 §§ i lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884 samt lag om ändrad lydelse av 20 § i lagen om skydd för vissa mönster och modeller den 10 juli 1899.

Närvarande: herrar Lindhagen, Stårner, Gezelius,* greve Lagerbjelke, Alexanderson, Johanson i Valared,* greve Spens, Hult, Dahl, Pettersson i Södertälje, Olsson i Broberg, Persson i Norrköping, Svensson i Saläng,* Igel,* Holmdahl och Rehn.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 29 maj 1914 dagtecknad proposition, nr 96, vilken blivit av kamrarna hänvisad till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1:o)

Lag

om ändrad lydelse av 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884.

Härigenom förordnas, att 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Med avseende å uppfinning, skyddad i stat, som för här i riket patenterad uppfinning gör motsvarande medgivande, äger Konungen förordna:

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 9 saml. 11 häft. (Nr 11.) 1

1) att, om någon här i riket sökt patent å en uppfinning, *varå han tidigare sökt skydd i den främmande staten*, då må förstberörda ansökning i förhållande till andra ansökningar ävensom med hänsyn till sådant hinder emot patents meddelande, som i 3 § omförmäles, betraktas så, som vore den gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten, *för så vitt ansökningen här i riket skett före utgången av viss tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst tolv månader från det skyddet söktes i den främmande staten eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet där kungjorde, att skyddet meddelats, samt sökanden hos patentmyndigheten här i riket framställt anspråk på sådan företrädesrätt inom tid och på sätt, som av Konungen i förordnandet bestämmes*;

2) att, om undersåte i den främmande staten eller någon, som där är bosatt eller äger ett verkligt och icke pro forma drivet industri- eller handelsetablissemang, åtnjuter skydd för uppfinning såväl här i riket som i den främmande staten, uppfinningens utövning i den senare skall, så vitt angår påföljd för underlåtenhet att här utöva uppfinningen, så anses, som hade utövningen ägt rum här i riket.

2:o)

Lag

om ändrad lydelse av 4 och 16 §§ i lagen om skydd för varumärken
den 5 juli 1884.

Härigenom förordnas, att 4 och 16 §§ i lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884 skola erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

Varumärke må ej registreras:

1) om det består endast av siffror, bokstäver eller ord, som icke utmärka sig genom så egendomlig form, att märket kan såsom figurmärke anses; dock att registrering ej må vägras, om märket består av ord, som kunna anses såsom en för vissa, i ansökningen enligt 3 § uppgivna varu-

slag särskilt uppfunnen benämning, vilken ej avser att angiva varans ursprung, beskaffenhet, bestämmelse, myckenhet eller pris;

2) om däri obehörigen intagit annat namn eller annan firma än sökandens eller namnet på annans fasta egendom;

3) om *däri utan vederbörligt tillstånd intagits* offentliga vapen eller stämplar;

4) om det innehåller framställningar, som kunna väcka förargelse;

5) om det är helt och hållet likt varumärke, som redan är för annans räkning registrerat eller behörigen anmält till registrering, eller med dylikt märke företer sådan likhet, att, oaktat skiljaktigheter i vissa delar, märkena i sin helhet lätt kunna förväxlas; dock att registrering ej må vägras, om likheten beror av sådana beteckningar, som avses i 7 §, eller om bägge märkena gälla olika varuslag.

16 §.

Konungen äger efter avtal med främmande stat och under förutsättning av ömsesidighet förordna, att skydd för varumärke enligt denna lag må tillkomma *ej mindre* den, vilken utom riket driver sådan näring, som omförmäles i 1 §, *än även förening, som är bildad utom riket för tillvaratagande av näringsidkares intressen, ändock att föreningen icke driver näring, som nu sagts*; skolande i *dessa fall gälla samma lags föreskrifter med iakttagande av följande särskilda regler i avseende på varumärke, som registreras:*

1) ansökan om registrering skall åtföljas av bevis, att sökanden uppfyllt de villkor, som i den främmande staten fordras för att bereda skydd åt varumärket;

2) den, för vilken registreringen blir gällande, skall hava ett här i riket bosatt ombud, som äger att härstädes å hans vägnar svara i alla saker, vilka angå varumärket; och åligger det honom förty att, då ansökan göres, samt sedermera vid ombyten av ombud uppgiva ombudets namn och vistelseort, vid äventyr, att, i händelse föreskriften därom skulle finnas icke vara iakttagen, domaren må på anmälan i förekommande fall med laga verkan utse sådant ombud;

3) varumärket skyddas icke i vidsträcktare mån eller för längre tid än i den främmande staten.

Med avseende på varumärke, registrerat i stat, som för svenska varumärken gör motsvarande medgivande, äger Konungen dessutom meddela följande bestämmelser:

4) varumärket må, därest det icke strider mot sedlighet eller god ordning, registreras i den form, vari det är gällande i den främmande staten;

5) har någon här i riket sökt registrering av ett varumärke, som han tidigare anmält till registrering i den främmande staten, då må den ansökning i förhållande till andra ansökningar betraktas så, som vore den gjord samtidigt med anmälningen i den främmande staten, för så vitt ansökningen här i riket skett före utgången av viss tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst fyra månader från anmälningen i den främmande staten eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet där kungjorde, att registreringen beviljats, samt sökanden hos registreringsmyndigheten här i riket framställt anspråk på sådan företrädesrätt inom tid och på sätt, som av Konungen i förordnandet bestämmas;

6) vägras registrering på grund av 4 § 5 mom. och styrker sökanden efter stämning å den, som innehar rättigheten att begagna det förut anmälda eller registrerade märket, att detta märke ursprungligen är ett av sökanden brukat märke, som annan tillägnat sig, må domstolen förklara sökanden berättigad att erhålla registrering med uteslutande rätt till märkets begagnande för det slag av varor, för vilket han brukade märket vid den tid, då det ömsesidiga skyddet inträdde. Talan härom må ej väckas senare än sex månader från nämnda tid;

7) varumärke, som i den främmande staten blivit, innan det ömsesidiga skyddet inträdde, behörigen registrerat och som endast eller huvudsakligen består av siffror, bokstäver eller ord, som enligt 4 § icke kunna ensamma för sig såsom varumärke registreras, skall, när det skyddas i den främmande staten, här i riket, efter registrering, njuta det särskilda skydd, att andra ej må använda samma siffror, bokstäver eller ord såsom varumärke för samma slags varor, med mindre de begagnat dem, innan det ömsesidiga skyddet inträdde. Ej må dock sådana varumärkens registrering, med undantag för järnstämplor och skeppningsmärken å trävaror, medföra hinder för någon att såsom varumärke begagna begynnelsebokstäverna till sitt namn eller sin firma.

samt 3:o)

Lag

om ändrad lydelse av 20 § i lagen om skydd för vissa mönster och modeller den 10 juli 1899.

Härigenom förordnas, att 20 § i lagen om skydd för vissa mönster och modeller den 10 juli 1899 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Med avseende å mönster, skyddat i stat, som för här i riket registrerat mönster gör motsvarande medgivande, äger Konungen förordna, att, om någon här i riket sökt registrering av ett mönster, *varå han tidigare sökt skydd i den främmande staten*, då må förstberörda ansökning i förhållande till andra ansökningar ävensom med hänsyn till sådant hinder mot registrering, som i 3 § omförmäles, betraktas så, som vore den gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten, *för så vitt ansökningen här i riket skett före utgången av viss tid, som kan i förordnandet bestämmas antingen till högst fyra månader från det skyddet söktes i den främmande staten eller till högst tre månader från det vederbörande myndighet där kungjorde, att skyddet meddelats, samt sökanden hos registreringsmyndigheten här i riket framställt anspråk på sådan företrädesrätt inom tid och på sätt, som av Konungen i förordnandet bestämmes.*

Förevarande proposition är föranledd av en i Washington den 2 juni 1911 avslutad, jämväl för Sveriges del undertecknad konvention, varigenom reviderats konventionen i Paris den 20 mars 1883 med tilläggsakten i Bryssel den 14 december 1900 angående skydd för den industriella äganderätten. Sedan utlåtanden över förstnämnda konvention inkommit från patent- och registreringsverket samt kommerskollegium, därvid av kommerskollegium jämväl överlämnats yttranden från handelskamrarna i Karlstad, Gävle och Göteborg, Södra Älvsborgs läns industriidkare- och köpmannaförening med industri- och handelskammare, handels- och industrikammaren för Örebro och Västmanlands län, Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare samt Smålands och Blekinge handelskammare, anmäldes ärendet hos Kungl. Maj:t i statsrådet den 6 mars 1914. Föredragande departementschefen anförde därvid, bland annat:

*Utskottets
yttrande.*

»Artikeln 14 av konventionen i Paris den 20 mars 1883, vilken blivit av Sverige biträdd genom accessions-akt den 26 juni 1885, föreskriver att konventionen skall underkastas periodiskt återkommande revisioner i syfte att i densamma införa sådana förbättringar, som kunna bidraga till fullkomnande av inrättningen av den union, som bildats av de länder, vilka biträtt konventionen; och skola för detta ändamål tid efter annan i något bland de kontraherande länderna hållas konferenser mellan delegerade för bemälda länder.

I överensstämmelse härmed hava konferenser hållits i Rom 1886, i Madrid 1890, i Bryssel två sessioner 1897 och 1900 samt i Washington 1911.

Besluten i Rom hava icke blivit ratificerade och alltså aldrig trätt i kraft.

Vid konferensen i Madrid upprättades fyra protokoll, nämligen: 1) rörande överenskommelse om undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror; 2) rörande internationell registrering av fabriks- och handelsmärken; 3) angående bidrag till upprätthållande av den internationella byrån i Bern för unionen till skyddande av den industriella äganderätten; samt 4) rörande tolkningen och tillämpningen av konventionen den 20 mars 1883.

Utav dessa protokoll har endast det tredje protokollet efter hand blivit ratificerat av samtliga unionsländer. Vad beträffar överenskomsterna om undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror och om internationell registrering av varumärken, vilka överenskomelser äro i kraft mellan åtskilliga av unionsländerna, hava de icke blivit biträdda av Sverige.

Vid konferensen i Bryssel 1897/1900 åvägabragtes genom den då beslutade och sedermera av samtliga konventionsländer, sålunda även Sverige efter hand ratificerade tilläggsakten den 14 december 1900, förutom några snärre modifikationer av formell eller förklarande natur, tvenne förändringar av konventionen av väsentlig beskaffenhet, nämligen dels med avseende å den s. k. prioritetsrätten och dels beträffande skyldigheten att utöva patenterad uppfinning.

Såsom resultat av överläggningarna vid den senaste konferensen i Washington, vilken fortgick under tiden 15 maj—2 juli 1911, föreligger den nyss av mig anmälda reviderade konventionsakten. Flertalet av de i densamma företagna ändringar av den äldre konventionen 1883/1900 äro av i huvudsak kompletterande eller förtydligande beskaffenhet och lära icke, därest Eders Kungl. Maj:t finner skäl att för Sveriges del ratificera denna konventionsakt, påkalla ändring av gällande lagstiftning i ämnet.

I anledning av de reviderade artiklarna 4 och 6 ävensom den tillkomna nya artikeln 7 bis finner jag däremot i sådant fall vissa jämkningar av gällande författningar nödvändiga.

Innan jag övergår att närmare redogöra härför, torde jag böra erinra, att i överensstämmelse med art. 18 av den reviderade konventionsakten densamma kan endast i sin helhet antagas eller förkastas, men icke godkännas och ratificeras i vissa delar. För de länder, som icke ratificerat densamma, gäller fortfarande den äldre konventionsakten 1883/1900. Enligt vad jag inhämtat, har den reviderade konventionsakten hitintills ratificerats av följande länder, nämligen: Tyskland, Österrike och Ungern, Dominikanska republiken, Spanien, Nordamerikas Förenta stater, Frankrike med Tunis, Storbritannien med Ceylon, Nya Zeeland samt Trinidad och Tobago, Italien, Japan, Mexiko, Norge, Nederländerna, Portugal och Schweiz.»

I fortsättningen av sitt yttrande har departementschefen lämnat redogörelse för de bestämmelser i konventionen, vilka befunnits påkalla ändring i den svenska lagstiftningen.

Enligt artikel 4 av konventionen äger den, som i ett unionsland behörigen gjort en ansökan om patent etc., viss *företrädesrätt* i alla andra unionsländer, sålunda att, därest inom viss tid, för patent 12 månader, för varumärken, mönster och modeller 4 månader, från det berörda ansökning gjordes, enahanda ansökning göres i något annat av unionsländerna, denna skall anses gjord samtidigt med den förra. Nämda artikel i dess äldre avfattning innehöll inga andra villkor för åtnjutande av dylik företrädesrätt, än att den ansökan, för vilken företrädesrätt begärdes, skulle vara inlämnad inom viss tid, sedan den ursprungliga ansökningen i den främmande staten gjordes. Praxis utvecklade sig på grund härav ganska olika. I en del länder behövde icke några formaliteter alls iakttagas; i andra måste sökanden genom behöriga bevis styrka sin rätt till prioritet. I ett land stod det honom öppet att när som helst göra sin prioritetsrätt gällande, i ett annat måste han genast vid inlämnandet av ansökningen framställa sina prioritetsanspråk.

Till avhjälpande av de olägenheter, som visat sig följa av en dylik skiljaktig tillämpning av en bland konventionens viktigaste artiklar, och för att få till stånd fastare och likartade former inom unionsländerna för prioritetsrättens tagande i anspråk har i den reviderade konventionsakten till artikeln 4 fogats tvenne nya moment, betecknade med *d* och *e*.

Enligt dessa nya föreskrifter blir det obligatoriskt för en sökande, som vill taga i anspråk företrädesrätt på grund av tidigare ansökning, att uppgiva tiden då och det land, där denna ansökning blivit gjord. Tidpunkten,

då denna uppgift senast må lämnas, är icke fixerad, utan det har lämnats öppet åt varje land att därom bestämma. Då uppgiften skall av vederbörande myndighet angivas i de utgivna publikationerna (patenten etc.), måste uppgiften emellertid lämnas, innan vederbörande myndighets beslut om skyddets meddelande givits. Äventyret för sökanden, därest han icke iakttagit de i mom. *d* givna föreskrifterna, äger jämväl varje land bestämma, dock att detta äventyr ej får sträcka sig längre än till förlust av prioritetsrätten. I samma mom. lämnas också närmare föreskrifter om vilka handlingar, som för prioritetsrättens styrkande kunna avfordras sökanden, men en gräns har fastslagits, utöver vilken man icke får gå i fråga om fastställande av skyldighet att redan vid tiden för ansökningens ingivande tillika förete handlingar eller bevismedel. Då kan endast fordras företeende av: a) kopia av den tidigare gjorda ansökningen (beskrivning, ritningar etc.), till riktigheten bestyrkt av den myndighet, vilken mottagit ansökningen, men vilken kopia dock icke skall behöva vara legaliserad; b) av vederbörande myndighet utfärdat bevis om tiden, då ansökningen gjordes; och c) översättning. Enligt mom. *e* kan ytterligare bevismedel infordras senare, om vid den fortsatta behandlingen hos vederbörande patent- eller registreringsmyndighet eller efter skyddets meddelande skäl skulle därtill förekomma. Även legaliseringsbevis kan då infordras.

Artikeln 6, som är grundläggande för *registreringen av varumärken* inom unionsländerna, har i den äldre konventionsakten 1883/1900 det innehåll, att varje i hemlandet vederbörligen registrerat fabriks- eller handelsmärke skall kunna registreras samt erhålla skydd utan avseende å dess form i envar av unionens övriga stater.

Artikeln 6 har redan från början givit anledning till olika tolkning men dess tillämpning har blivit än mer invecklad och oklar, sedan de så kallade ordmärkena kommit i bruk, varför efter hand en allt kraftigare önskan gjort sig gällande inom intresserade kretsar om revision av de äldre konventionsbestämmelserna i denna punkt.

I den reviderade artikeln 6 har man sökt angiva de fall, då registrering finge vägras, därvid i artikeln inluttit en bestämmelse av innehåll, att registrering kan vägras eller förklaras ogiltig av det skäl, att märke saknar all utmärkande karaktär. I anledning av sistnämnda bestämmelse erinrades från svensk sida, att här i landet sedan gammalt funnes ett stort antal viktiga och värdefulla märken eller stämplor för produkter från vår järn- och trävaruindustri, vilka, om en bestämmelse av det nyssnämnda innehållet antoges, riskerade att bliva ställda utan möjlighet till skydd, då de helt och hållet eller delvis utgjordes av bokstäver, och fråga således

kunde uppstå, om de ägde utmärkande karaktär. — Vid konferensen har hänsyn tagits till dessa från svensk sida framställda invändningar och till momentet lagts det förtydligande tillägget, att vid bedömande av ett märkes utmärkande karaktär avseende borde fästas vid alla faktiska omständigheter, enkannerligen vid den tidslängd, under vilken märket varit i bruk.

Artikeln 7 bis, vilken saknar motsvarighet i föregående konventionsakter, avser *registrering av s. k. kollektivmärken*. Artikeln förpliktar de kontraherande länderna att tillåta registrering av och förlåna skydd åt märken, som tillhöra föreningar, vilkas befintlighet icke strider mot hemlandets lagstiftning, även om dessa föreningar icke besitta industriellt- eller handelsetablissemant. Varje land äger dock bestämma de särskilda villkor, under vilka förening må tillåtas skydda sina märken.

Angående dylika märken, vilka äro avsedda att begagnas av föreningarnas medlemmar, men icke av föreningarna själva, och vilka under senare tid erhållit allt större betydelse, saknas för närvarande bestämmelser i svensk varumärkesrätt. Med hänsyn till den revision av den svenska varumärkeslagstiftningen, som patentlagstiftningskommittén erhållit uppdrag att verkställa och då frågan om skydd för kollektivmärken ansetts vara av omfattande natur, har i nu förevarande proposition föreslagits allenast sådan lagändring, att skydd för varumärke må tillkomma förening, som är bildad utom riket för tillvaratagande av näringsidkares intressen. På sätt departementschefen framhållit, inträder i följd härav den oegentligheten, att främmande kollektivmärken kunna här i landet registreras och skyddas, medan svenska kollektivmärken äro därifrån uteslutna, vilket förhållande jämväl torde medföra, att svenska kollektivmärken såsom sådana bliva uteslutna från skydd åtminstone i en del unionsländer. Då ovan omnämnda revision av varumärkeslagstiftningen icke kan förväntas bliva slutförd inom de närmaste åren och uppskov med konventionens ratifikation syns böra undvikas, har departementschefen funnit det kunna sättas i fråga, huruvida icke spørgsmålet om skydd även för svenska kollektivmärken borde lösas genom en särskild, mera provisorisk lag i ämnet. Som emellertid förslag till dylik lag icke kunnat upprättas för att föreläggas redan detta års riksdag, har departementschefen, till förekommande av dröjsmål med ratifikationen, ansett sig böra stanna vid det nu framlagda förslaget, men har samtidigt förklarat sig hava för avsikt att snarast möjligt gå i författning om utarbetande av förslag till särskild lag rörande kollektivmärken, om möjligt i så god tid, att förslaget må kunna föreläggas nästkommande års riksdag.

Beträffande det närmare innehållet av de nu framlagda lagförslagen och de skäl, som utöver vad av det ovan anförda framgår ligga till grund för förslagen, får utskottet hänvisa till propositionen. De förändringar, som föreslås i gällande lagtexter, äro här ovan angivna med kursiv stil.

Utskottet har vid granskning av de föreliggande lagförslagen icke funnit anledning till anmärkning emot desamma och får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 juli 1914.

På lagutskottets vägnar:

CARL LINDHAGEN.
